

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการประเมินผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้รูปแบบการประเมินของ สตีฟเฟิลบีม เป็นแนวทางในการประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ

1.1.1 กลุ่มผู้บริหารงานการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ ประกอบด้วย ผู้จัดการรทส. สาขา ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา หัวหน้าหน่วยอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ใน รทส. อำเภอชัยภูมิ เกษตรอำเภอชัยภูมิ และปลัดอำเภอ ปลัดอำเภอ ประมงอำเภอที่ปฏิบัติงานที่อำเภอชัยภูมิจำนวน 16 คน

1.1.2 กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ ประกอบด้วย พนักงานพัฒนาธุรกิจหน่วยอำเภอที่ปฏิบัติงาน รทส.อำเภอชัยภูมิ และเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอเจ้าหน้าที่ ปลัดอำเภอ และเจ้าหน้าที่อำเภอที่ปฏิบัติงานที่อำเภอชัยภูมิ จำนวน 14 คน

1.1.3 กลุ่มผู้เข้าร่วมการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ ประกอบด้วยเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนแก้ไขปัญหาความยากจนหนี้สินภาคประชาชนหนี้ในระบบอำเภอชัยภูมิ จำนวน 310 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ

1.2.1 กลุ่มผู้บริหารงาน การแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบจำนวน 16 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างชนิดไม่ทราบค่าความน่าจะเป็น โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2542 : 58) โดยคัดเลือกจากผู้บริหารในโครงการได้จำนวน 8 คน

1.2.2 กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ จำนวน 14 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างชนิดไม่ทราบค่าความน่าจะเป็น โดยวิธีสุ่มตัวอย่าง

แบบเจาะจง (กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2542 : 58) โดยคัดเลือกจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ ได้จำนวน 7 คน

1.2.3 กลุ่มผู้เข้าร่วมการแก้ไขปัญหานี้นอกระบบ จำนวน 310 คน ได้แก่ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนแก้ไขปัญหาคความยากจนหนี้สินภาคประชาชนนอกระบบ อำเภอชัยภูมิ จำนวน 310 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ทาโร ยามาเน่ (บุญธรรม กิจปรีดิบริสุทธิ. 2546 : 114) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้จำนวน 174 คน และทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด ครอบคลุมจุดประสงค์ของการศึกษาดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ประกอบด้วยแบบสอบถามทั้งหมด 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) รวม 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านบริบท ประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักตามแนวคิดของลิเคิร์ต (นลินทิพย์ สายวรรณะ. 2546 : 34) ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีความเห็นสอดคล้องน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีความเห็นสอดคล้องน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีความเห็นสอดคล้องปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีความเห็นสอดคล้องมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีความเห็นสอดคล้องมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 9 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักตามแนวคิดของลิเคิร์ต ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีความพอเพียงน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีความพอเพียงน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีความพอเพียงปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีความพอเพียงมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีความพอเพียงมากที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน ประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะเป็น แบบมาตราประมาณค่า(Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักตามแนวคิดของลิเคิร์ท ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีปัญหาน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีปัญหามาก

ระดับ 5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วยแบบสอบถามทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ประกอบด้วยแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบ เลือกตอบ (Check list) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 9 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักตามแนวคิดของลิเคิร์ท ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีความพอเพียงน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีความพอเพียงน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีความพอเพียงปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีความพอเพียงมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีความพอเพียงมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านกระบวนการ ประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า(Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักตามแนวคิดของลิเคิร์ท ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการมากที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงาน ประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักตามแนวคิดของลิเคิร์ต ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีปัญหาน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีปัญหามาก

ระดับ 5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วมการดำเนินงาน ประกอบด้วยแบบสอบถามทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมการดำเนินงาน ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านกระบวนการ ประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 9 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักตามแนวคิดของลิเคิร์ต ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านผลผลิต ประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักตามแนวคิดของลิเคิร์ต ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน ประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักตามแนวคิดของลิเคิร์ท ดังนี้

- ระดับ 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด
- ระดับ 2 หมายถึง มีปัญหาน้อย
- ระดับ 3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง
- ระดับ 4 หมายถึง มีปัญหามาก
- ระดับ 5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับเจ้าหน้าที่ แบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับผู้เข้าร่วมการแก้ไขปัญหานี้นอกระบบ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหานี้นอกระบบเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย และวางแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 นำข้อมูลและแนวคิดที่รวบรวมได้จากการทบทวนวรรณกรรมมาสรุปเพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการประเมินผล

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ให้กระชับชัดเจนเข้าใจง่ายโดยให้มีความน่าเชื่อถือและเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) รวมทั้งให้ครอบคลุมถึงประเด็นที่จะทำการประเมินผล

3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และหลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขเสร็จสมบูรณ์แล้วขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ 1) นายชัยวัฒน์ ปกป้อง 2) นายวินัย แหสกุล 3) นายอลงกรณ์ สันถวาติ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมและสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.06 – 1.00

3.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทำการทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้ นำแบบสอบถามชุดที่ 3 ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 4 ตอน ไปทดสอบกับผู้เข้าร่วมการแก้ไขปัญหานี้นอกระบบในพื้นที่การดำเนินงานอื่น จำนวน 35 คน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 กระบวนการ ตอนที่ 3 ผลผลิต ตอนที่ 4 ปัญหาในการดำเนินงาน และนำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2, 3 และ 4 นำมาวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่นของ

แบบสอบถามโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Coefficient alpha) ตามวิธีการของครอนบราก ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82

3.6 นำแบบสอบถามที่วิเคราะห์ความเชื่อมั่นจัดพิมพ์เพื่อ ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานและผู้เข้าร่วมการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2549 โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองในขณะออกปฏิบัติงานในพื้นที่ในการดำเนินงานและได้แบบสอบถามกลับคืนมา 100% ซึ่งดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

4.2 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 8 คน

4.3 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงาน จำนวน 7 คน

4.4 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้เข้าร่วมการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ จำนวน 174 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและลงรหัสโดยใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS For Window Version 12 คำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เกณฑ์การประเมิน

เมื่อได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่วางไว้จึงทำการแปลผล เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) แบ่งออกมาเป็น 5 ระดับโดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (อภิรักษ์ จันตะนี, 2549 : 38-39)

$$\text{ระดับค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความสอดคล้อง ความพอเพียง การปฏิบัติการ
ความพึงพอใจและการมีปัญหาน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความสอดคล้อง ความพอเพียง การปฏิบัติการ
ความพึงพอใจและการมีปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความสอดคล้อง ความพอเพียง การปฏิบัติการ
ความพึงพอใจและการมีปัญหากลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความสอดคล้อง ความพอเพียง การปฏิบัติการ
ความพึงพอใจและการมีปัญหามาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความสอดคล้อง ความพอเพียง การปฏิบัติการ
ความพึงพอใจและการมีปัญหามากที่สุด